

2019

CENTRUL NAȚIONAL
DE DEZVOLTARE A
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PROFESIONAL ȘI TEHNIC

CURRICULUM **ÎN** **ÎNVĂȚĂMÂNTUL** **PROFESIONAL ȘI** **TEHNIC**

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**CENTRUL NAȚIONAL
DE DEZVOLTARE A
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PROFESIONAL ȘI TEHNIC**

CUPRINS

Introducere	5
Context european	6
Context național	7
Clarificări conceptuale	8
Proiectarea standardului de pregătire profesională și a curriculumului	10
Etapile procesului de proiectare și actorii implicați	10
Standardul de pregătire profesională (SPP) Structura SPP	12
Curriculumul în IPT (CRR) Principiile care stau la baza proiectării curriculumului în IPT Trunchi comun (TC) Curriculum diferențiat (CD) Curriculum în dezvoltare locală (CDL) Curriculum modular în ÎPT Structura curriculumului din ÎPT Rezultatele învățării specifice domeniilor de competențe cheie	13
Evaluare și certificare	17
Rute de profesionalizare în ÎPT	19
Concluzii	21
Listă abrevieri	21

INTRODUCERE

Curriculumul în învățământul profesional și tehnic

Procesul educațional și de formare profesională inițială are un impact direct asupra politicilor de ocupare a forței de muncă, constituind una dintre prioritățile politicilor și strategiilor europene în domeniu.

Învățământul profesional și tehnic (ÎPT) din România beneficiază deja de rezultatele eforturilor de modernizare întreprinse cu sprijinul fondurilor europene în perioada anterioară aderării la Uniunea Europeană precum și în cea de post-aderare.

Principalul punct forte al modernizării ÎPT din România este dezvoltarea concomitentă și coerentă a principalelor elemente care inovează furnizarea educației și formării profesionale.

Dintre aceste elemente, curriculumul constituie în acest moment

elementul cu vizibilitatea maximă în lumea școlii.

CONTEXT EUROPEAN

În Uniunea Europeană organizarea sistemelor de educație și formare profesională și conținutul programelor de studiu sunt responsabilitatea statelor membre. Conform principiului subsidiarității, UE poate susține și completa acțiunea statelor membre în anumite domenii ale educației și formării în care poate promova calitatea acestora prin generarea „valorii europene adăugate”.

În acest sens au fost lansate numeroase inițiative europene pe baza cooperării politice dintre statele membre.

Sistemele educaționale și de formare profesională europene trebuie să se adapteze atât la cerințele societății, cât și la nevoile determinate de dorința de a îmbunătăți gradul și calitatea ocupării forței de muncă.

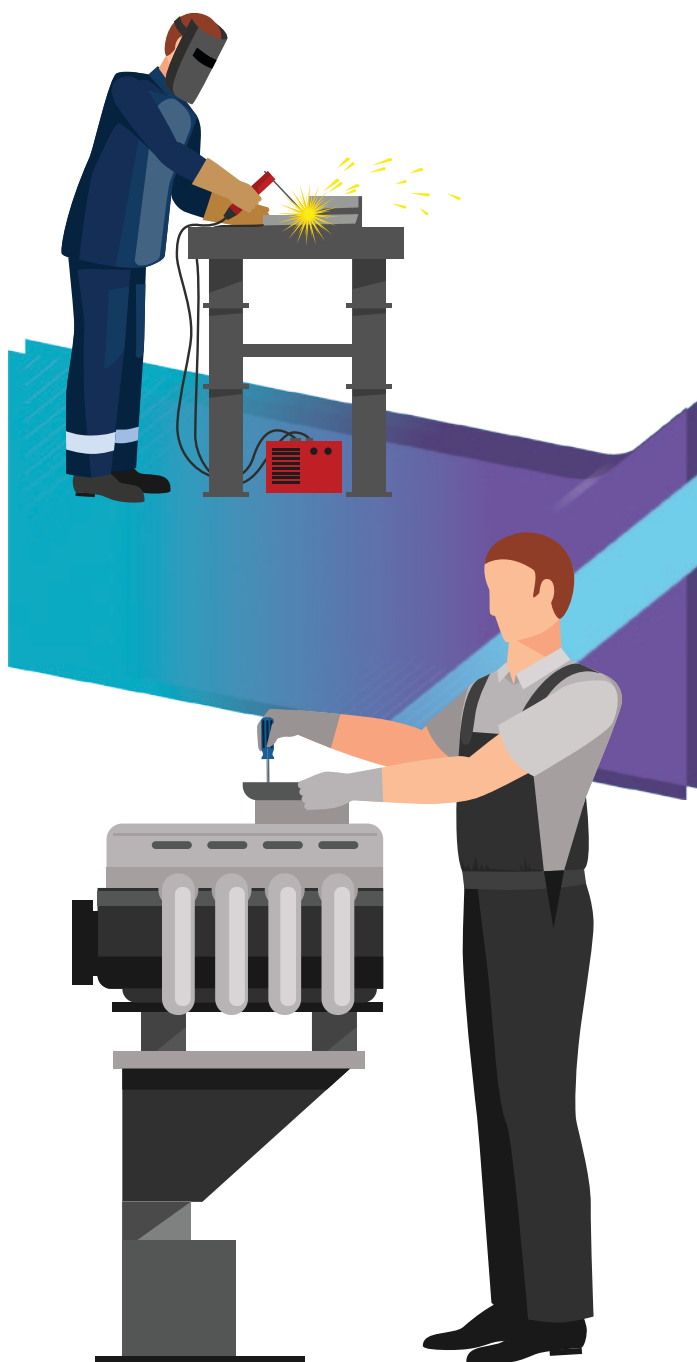
Ele trebuie să ofere posibilități de educație și instruire pentru grupuri țintă în diferite momente ale vieții: tineri, adulți, șomeri și persoane ale căror ocupații sunt afectate de competențele scăzute pe care le dețin.

O economie dinamică bazată pe cunoaștere depinde de forța de muncă calificată, ce deține cunoștințele, atitudinile și abilitățile necesare pentru a se adapta cerințelor în schimbare de pe piața muncii. Pentru a răspunde acestei cerințe, sistemele de educație și formare profesională din Europa au intensificat procesele de definire a calificărilor și a programelor de formare bazate pe rezultate ale învățării, de definirea a cadrelor naționale ale calificărilor în corelare cu Cadrul European al Calificărilor.

În acest moment, la nivel european, România se află în avangarda țărilor care au introdus sisteme de formare profesională bazate pe rezultatele învățării.

Prin ÎPT se asigură formarea profesională inițială în învățământul preuniversitar care este proiectată astfel încât să acomodeze într-un mod flexibil toate dezvoltările europene (Cadrul strategic pentru cooperare europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020,

Cadrul european pentru programe de ucenicie de calitate și eficace, Cadrul european al calificărilor EQF, Cadrul comun de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională din Europa EQAVET, Cadrul comun european de referință pentru limbi, Cadrul european de referință al competențelor cheie, Sistemul european de credit pentru educație și formare profesională ECVET, Noua Agendă pentru competențe în Europa, Concluziile de la Riga, Alianța pentru ucenicii etc.)

CONTEXT NAȚIONAL

Educația și formarea profesională a copiilor, tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi / abilități și atitudini, necesare pentru:

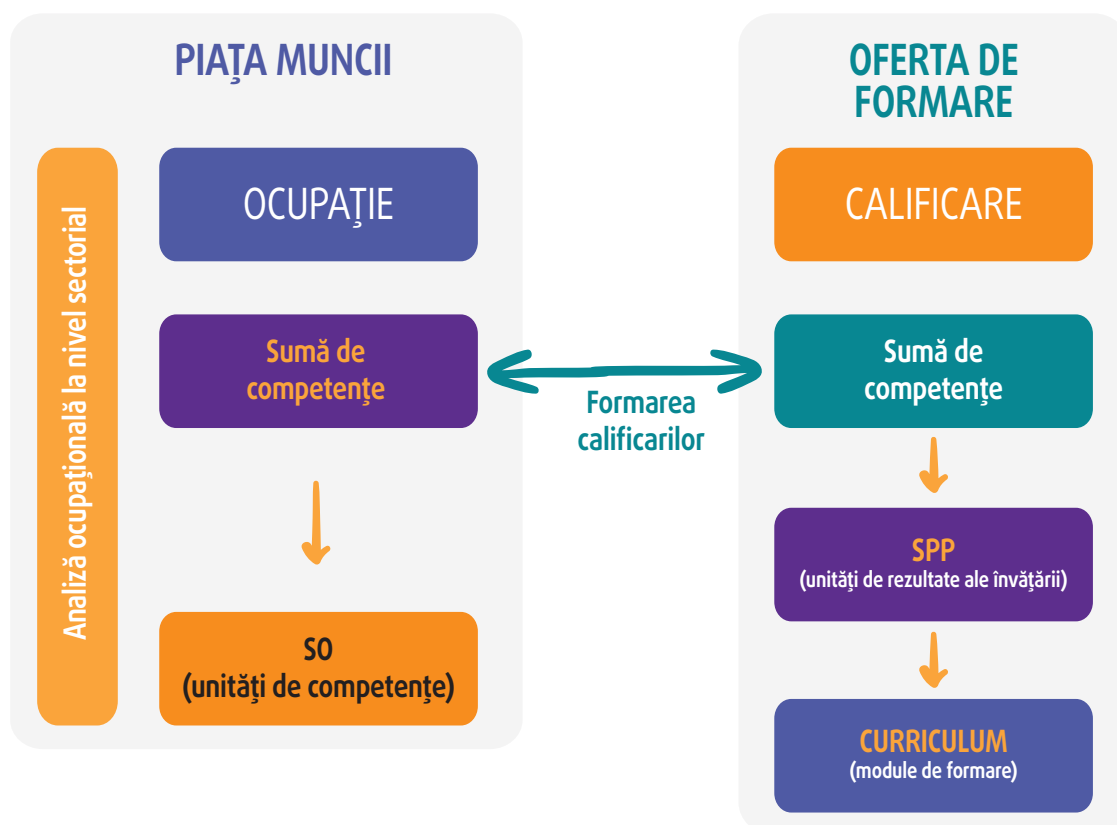
- ✓ Împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și dorinței de a învăța pe tot parcursul vieții;
- ✓ Integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate;
- ✓ Ocuparea unui loc de muncă și participarea la funcționarea și dezvoltarea unei economii durabile;
- ✓ Formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste și științifice, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural;
- ✓ Educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- ✓ Cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și a respectului pentru natură și mediul înconjurător natural, social și cultural.

Învățământul preuniversitar este organizat pe niveluri, forme de învățământ și, după caz, filiere și profiluri și asigură condițiile necesare pentru dobândirea competențelor-cheie și pentru profesionalizarea progresivă. Învățământul profesional și tehnic este format din: învățământ profesional, învățământ dual, învățământ liceal tehnologic și învățământ postliceal.

Calificările ce pot fi obținute prin învățământul profesional și tehnic fac parte din sistemul național de calificări și sunt descrise în conformitate cu nivelurile de referință din Cadrul național al calificărilor.

CLARIFICĂRI CONCEPTUALE

- Abilitățile se referă la capacitatea de a aplica și de a utiliza cunoștințe pentru a aduce la îndeplinire sarcini și pentru a rezolva probleme. În contextul Cadrului European al Calificărilor, abilitățile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) sau practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente). Abilitățile se exprimă prin următorii descriptori: aplicare, transfer și rezolvare de probleme, reflecție critică și constructivă, creativitate și inovare.

- Atitudinile (în termeni de responsabilitate și autonomie) reprezintă capacitatea dovedită de a aplica, în mod autonom și responsabil, cunoștințele și abilitățile sale. În contextul Cadrului European al Calificărilor, atitudinea descrie modul în care se raportează cel care învață la propria activitate, preponderent din perspectiva responsabilității și autonomiei.

- Cadrul Național al Calificărilor (CNC) este un instrument pentru clasificarea calificărilor în conformitate cu un set de criterii care corespund unor niveluri specifice de învățare atinse, al cărui scop este integrarea și coordonarea subsistemelor naționale de calificări și îmbunătățirea transparenței, accesului, progresului și calității calificărilor în raport cu piața muncii și societatea civilă.

- Cadrul European al Calificărilor (CEC/EQF)- CEC este un sistem european comun de referință care va corela sistemele naționale de calificare din diferite țări și cadrele existente. În practică, acesta va avea rolul unui instrument de traducere care să asigure transparența calificărilor.

Cadrul va ajuta cursanții și muncitorii, care doresc să se stabilească în alte țări, să-și schimbe locul de muncă sau să se transfere la o altă instituție de învățământ de acasă.

- Calificarea este rezultatul formal al unui proces de evaluare și validare, care este obținut atunci când un organism competent stabilește că o persoană a obținut, ca urmare a învățării, rezultate la anumite standarde prestabilite.

- Calificarea profesională conferă recunoașterea oficială a rezultatelor învățării pe piața muncii, care poate fi națională, sectorială sau la nivel de întreprindere. Calificarea profesională poate conduce la practicarea uneia sau a mai multor ocupații.

Calificările ce pot fi obținute prin învățământul profesional și tehnic sunt descrise prin unități de rezultate ale învățării.

- Competențele profesionale - capacitatea dovedită de a selecta, combina și utiliza adecvat cunoștințe, abilități și alte achiziții, pentru rezolvarea cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare, precum și pentru dezvoltarea profesională ori personală în condiții de eficacitate și eficiență.

- Cunoștințele se referă la rezultatul asimilării de informații prin învățare. Cunoștințele reprezintă ansamblul de fapte, principii, teorii și practici legate de un anumit domeniu de muncă sau de studiu. În contextul Cadrului European al Calificărilor, cunoștințele sunt descrise ca teoretice și / sau faptice.

Cunoștințele se exprimă prin următorii descriptori: cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific, explicare și interpretare.

- Curriculumul național - ansamblul coerent al planurilor-cadru de învățământ și al programelor școlare din învățământul preuniversitar.

- Curriculumul în învățământul profesional și tehnic
Componentele curriculumului din învățământul profesional și tehnic sunt aceleași cu cele ale curriculumului național: planurile-cadru de învățământ, programele școlare, ghidurile, normele metodologice, materialele-suport, manualele alternative.

- Ocupația, conform Clasificării Ocupațiilor din România (COR), este activitatea utilă, aducătoare de venit (în bani sau natură), pe care o desfășoară o persoană în mod obișnuit, într-o unitate economico-socială și care constituie pentru aceasta sursă de existență. Ocupația este, deci, proprie persoanelor active, care practică o activitate recunoscută de societate ca utilă pentru sine și semenii săi.

Pentru a fi recunoscută din punctul de vedere al dreptului muncii din România, ocupația trebuie să existe în Clasificarea Ocupațiilor din România (COR).

Ocupația unei persoane poate fi exprimată prin: funcția sau meseria exercitată de aceasta.

✓ Planurile-cadru de învățământ cuprind disciplinele, domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire obligatorii și opționale, precum și numărul minim și maxim de ore aferente acestora.

Planurile-cadru și programele școlare pentru disciplinele/ domeniile de studiu, respectiv modulele de pregătire obligatorii din învățământul preuniversitar sunt elaborate de către instituțiile și organismele abilitate ale Ministerului Educației Naționale și se aprobă prin ordin al ministrului educației naționale.

- Rezultatele învățării reprezintă ceea ce o persoană înțelege, cunoaște și este capabilă să facă la finalizarea unui proces de învățare și sunt definite sub formă de cunoștințe, abilități și atitudini (responsabilitate și autonomie).

- Standardul de pregătire profesională (SPP) reprezintă documentul în care sunt descrise rezultatele învățării, pe care un participant la un program de formare profesională, derulat în cadrul învățământului profesional și tehnic, trebuie să le demonstreze la finalul acestuia. Standardul de pregătire profesională constituie documentul reglator cu cel mai important rol în proiectarea curriculumului pentru învățământul profesional și tehnic, fiind elaborat pe baza standardelor ocupaționale în vigoare. În lipsa standardelor ocupaționale, competențele aferente ocupației/ocupațiilor

vizate prin calificarea respectivă, care vor sta la baza standardului de pregătire profesională, se stabilesc prin consultarea comitetelor sectoriale, asociațiilor profesionale, organizațiilor de profil, organismelor de reglementare.

În învățământul preuniversitar se aplică Curriculumul național elaborat în conformitate cu nevoile specifice dezvoltării personale și cu nevoile pieței forței de muncă și ale fiecărei comunități, în baza principiului subsidiarității.

- Sistemul național de calificări înseamnă toate aspectele activității unui stat legate de recunoașterea învățării și a altor mecanisme care corelează educația și formarea cu piața muncii și societatea civilă. Acesta include dezvoltarea și punerea în aplicare a acordurilor și proceselor instituționale legate de asigurarea calității, evaluarea și acordarea calificărilor. Un sistem național de calificări poate fi format din mai multe subsisteme și poate include un cadru național al calificărilor.

- Unitatea de rezultate ale învățării reprezintă partea unei calificări care cuprinde un set coerent de cunoștințe, abilități și atitudini, care pot fi evaluate și validate.

PROIECTAREA STANDARDULUI DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ ȘI A CURRICULUMULUI ÎN ÎPT

ETAPELE PROCESULUI DE PROIECTARE ȘI ACTORII IMPLICAȚI

Principalele etape ale procesului de proiectare a standardelor de pregătire profesională și a curriculumului în ÎPT :

- Elaborarea Standardului de pregătire profesională de către inițiatori sub coordonarea metodologică a Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDÎPT) pe baza nevoilor de calificare profesională identificate, pentru calificările din Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar;
- Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) avizează Standardele de pregătire profesională cu sprijinul experților Comitetelor Sectoriale în vederea asigurării corelării SPP cu standardele ocupaționale (SO) și cu competențele solicitate pe piața muncii
- Elaborarea Planului cadru de învățământ de către MEN, CNDIPT în colaborare cu Institutul de Științe ale Educației (IȘE),
- Elaborarea Curriculumului pentru aria curriculară Tehnologii sub coordonarea CNDIPT, pe baza Standardelor de pregătire profesională avizate ANC și aprobate prin ordin al ministrului educației;

- Avizarea Curriculumului de către Comisiile naționale de specialitate ale Ministerului Educației Naționale (MEN);
- Aprobarea Curriculumului de către Ministerul Educației Naționale (MEN).

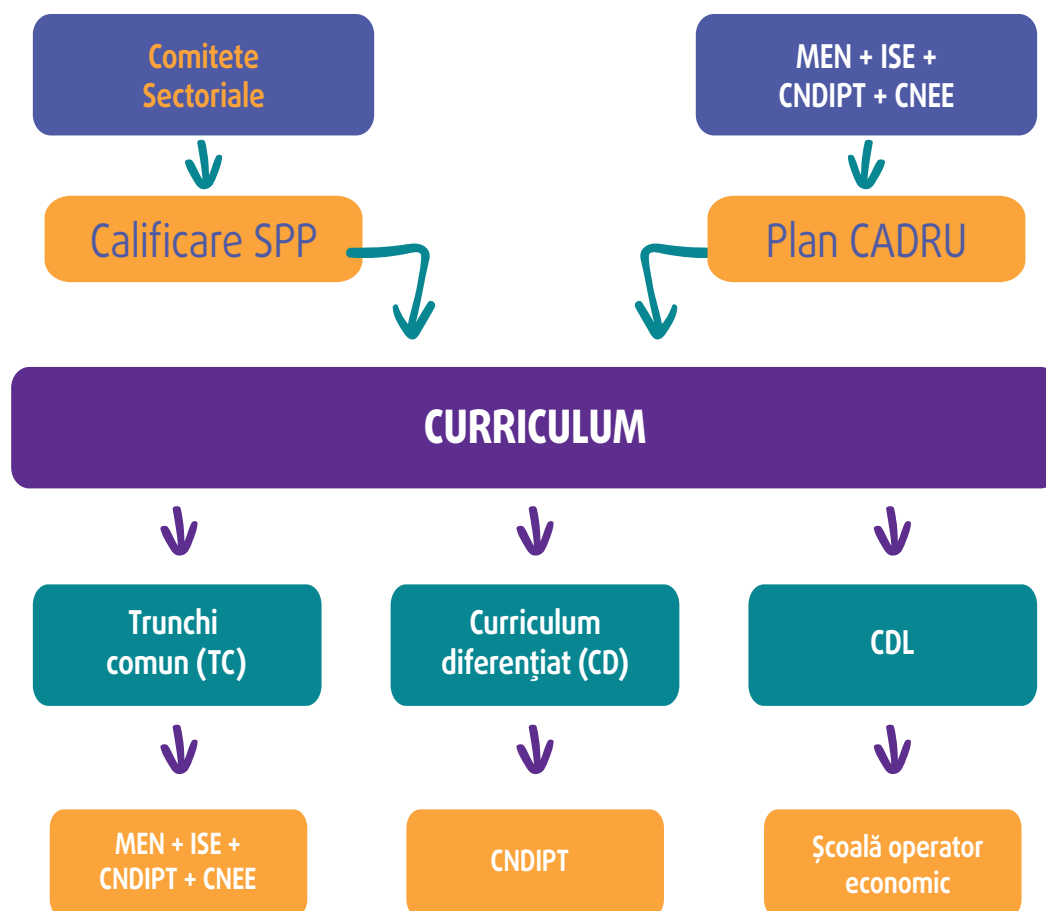
Principalii actori implicați în procesul de proiectare a standardelor de pregătire profesională și a curriculumului în ÎPT:

Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC):

- coordonează activitatea Comitetelor Sectoriale care elaborează și validează standardele ocupaționale și standardele de pregătire profesională utilizate pentru descrierea calificărilor;
- sprijină desfășurarea activității Comitetelor sectoriale
- aprobă standardele ocupaționale validate de Comitetele sectoriale
- avizează Standardele de pregătire profesională

Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT):

- dezvoltă metodologia privind restructurarea curriculumului și asistă elaborarea acestuia având în vedere integrarea tehnologiilor informaționale;
- coordonează elaborarea standardelor de pregătire profesională pentru noile calificări profesionale pentru care pregătirea se asigură prin ÎPT;
- coordonează elaborarea componentei curriculare planificată a se realiza în dezvoltare locală;
- coordonează dezvoltarea auxiliarelor curriculare utilizate în procesul de predare-învățare, inclusiv evaluarea competențelor.

Comitetele sectoriale (CS) (structuri de dialog social organizate la nivelul sectoarelor de activitate, aflate în coordonarea Autorității Naționale pentru Calificări):

- Validează standardele ocupaționale (SO) și sprijină elaborarea standardelor de pregătire profesională (SPP).

Institutul de Științe ale Educației (IȘE):

- asigură coordonarea științifică a elaborării componentelor curriculumului național, planurilor de învățământ, programelor școlare și revizuirea periodică a acestora;
- asigură corelarea științifică și coerența metodologică dintre curriculum și celelalte componente ale sistemului național de învățământ.

Ministerul Educației Naționale (MEN):

- aprobă, prin ordin de ministru, după avizarea în Comisiile naționale de specialitate, a curriculumul pentru fiecare calificare din Nomenclatorul calificărilor.

CNDIPT și MEN coordonează activitatea de elaborare a reglementărilor legislative privind elaborarea și implementarea curriculumului în învățământul profesional și tehnic.

Concordanța dintre curriculum și calificarea oferită de programul de studii preuniversitare este un criteriu obligatoriu de evaluare a asigurării calității. (LEN 1/2011)

STANDARDUL DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ (SPP)

Calificările pentru care se elaborează standarde de pregătire profesională sunt înscrise în Registrul Național al Calificărilor-RNC/ Registrul Național al calificărilor Profesionale-RNCP. Până la înscrierea în RNC/ RNCP, calificările pentru care se elaborează standarde de pregătire profesională sunt cele înscrise în Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătire prin învățământul preuniversitar precum și durata de școlarizare, în vigoare.

STRUCTURA STANDARDULUI DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ

I. NOTĂ INTRODUCIVĂ

II. TABEL DE CORELARE A UNITĂȚILOR DE REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII (URI) CU UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ/ COMPETENȚE SPECIFICE OCUPAȚIILOR CARE POT FI PRACTICATE

III. DESCRIEREA FIECĂREI UNITĂȚI DE REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII CORESPUNZĂTOARE COMPETENȚELOR IDENTIFICATE PENTRU OCUPAȚIA/ OCUPAȚIILE VIZATE ȘI STANDARDELE DE EVALUARE ASOCIATE ACESTORA

(titlul, rezultatele învățării, lista minimă de resurse materiale, standardul de evaluare corespunzător unității de rezultate ale învățării)

IV. REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII SPECIFICE ALTOR DISCIPLINE (MATEMATICĂ, LIMBĂ MODERNĂ, ȘTIINȚE ETC.) NECESARE PENTRU DOBÂNDIREA CALIFICĂRII PROFESIONALE

Rezultatele învățării:

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
1.1.1.....	1.2.1.....	1.3.1.....
1.1.2.....	1.2.2.....	1.3.2.....

În codul de trei cifre, prima cifră corespunde numărului de ordine al unității de rezultate ale învățării în cadrul calificării, a doua cifră corespunde numărului de ordine al categoriei rezultatului învățării (1 –cunoștințe, 2 – abilități, 3 –atitudini), iar a treia cifră numărului de ordine al rezultatului învățării în cadrul fiecărei categorii de rezultate ale învățării.

CURRICULUMUL ÎN ÎPT

PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA PROIECTĂRII CURRICULUMULUI ÎN ÎPT

Proiectarea curriculumului în ÎPT are în vedere următoarele principii:

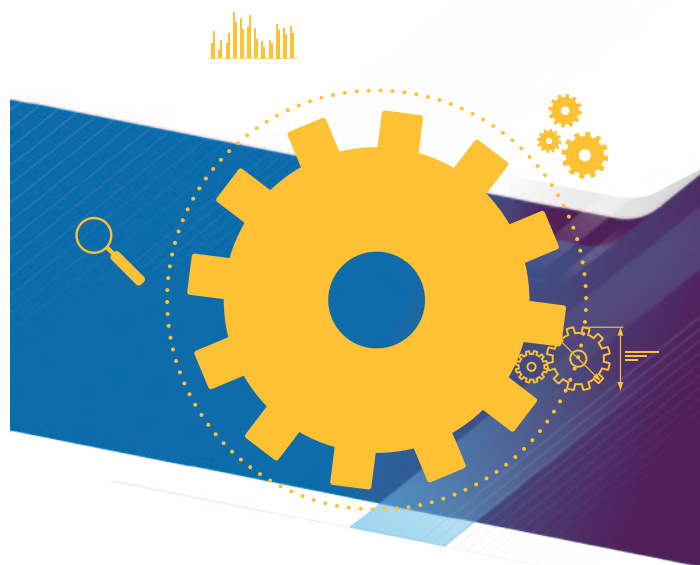
- asigurarea unor finalități de formare coerente cu politicile naționale de dezvoltare educațională, prin parcursuri de formare specifice;
- adaptarea la dinamica tehnologiilor și a modelelor de profesionalizare implicate de acestea.

Scopul fundamental al dezvoltării curriculumului din ÎPT vizează:

- dobândirea de către absolvenți a rezultatelor învățării (generale și de specialitate), necesare pentru adaptarea în prezent și mai ales în viitor la cerințele unei piețe a muncii aflate într-o continuă și rapidă schimbare, preponderent pentru economia verde și dezvoltarea sectoarelor prioritare la nivel național;
- dobândirea de către absolvenți a acelor rezultate ale învățării corespunzătoare domeniilor de competențe cheie transferabile, necesare pentru integrarea socială, cât și pentru integrarea rapidă și cu succes pe piața muncii.

Obiectivele dezvoltării și implementării curriculumului din ÎPT sunt următoarele:

- adaptarea conținutului formării profesionale la nivelul de dezvoltare economică și socială;
- proiectarea Curriculumului în dezvoltare locală (CDL) în vederea adaptării calificărilor la cerințele pieței muncii locale și regionale;
- promovarea utilizării strategiilor didactice bazate pe învățarea centrată pe elev;
- adaptarea strategiilor didactice pentru integrarea și stimularea performanțelor elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES);
- realizarea evaluării și a certificării bazate pe rezultate ale învățării;
- dezvoltarea curriculumului pe baza standardelor de pregătire profesională;

- dezvoltarea curriculumului modular;
- dezvoltarea curriculumului în dezvoltare locală pentru adaptarea la calificările relevante pe piața muncii locală și regională;
- integrarea, în standardele de pregătire profesională, a domeniilor de competențe cheie, în cadrul unităților de rezultate ale învățării tehnice generale și specializate;
- consolidarea rolului orientării și consilierii școlare, pentru formarea unora dintre rezultatele învățării/ competențele cheie.

Principiile de proiectare a curriculumului din ÎPT sunt în consonanță cu cele care stau la baza proiectării Curriculumului Național. Specificul formării profesionale inițiale creează o serie de provocări legate de impactul social direct al ofertării de calificări profesionale prin ÎPT.

Atât în calitate de proces, cât și în calitate de produs, curriculumul din ÎPT trebuie să se supună rigorilor respectării ciclului calității (planificare, acțiune, revizuire, implementare).

Revizuirea periodică a curriculumului este un proces firesc, ținând cont de faptul că pe piața muncii au loc schimbări tehnologice și organizaționale care conduc la modificări ale calificărilor și, implicit, modificări ale SPP.

În prezent, elaborarea sau revizuirea curriculumului se realizează atunci când:

- ✓ se modifică Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătirea prin învățământul preuniversitar, precum și durata de școlarizare/Registrul Național al Calificărilor;
- ✓ se modifică structura învățământului – niveluri/ filiere/ profiluri/ specializări;
- ✓ se elaborează sau se revizuiesc standarde de pregătire profesională;
- ✓ apar specificații noi la nivelul politicii curriculare naționale;
- ✓ se revizuiesc Planurile - cadru din ÎPT;
- ✓ funcționarea sistemului impune modificări.

Documentarea și auditarea procesului de revizuire sistematică a curriculumului din ÎPT rămân direcțiile prioritare spre dezvoltare în viitor.

Curriculumul național este structurat în șapte arii curriculare, care grupează discipline sau module: Limbă și comunicare, Matematică și științe ale naturii, Om și societate, Arte, Educație fizică și sport, Consiliere și orientare, Tehnologii.

Aria curriculară Tehnologii grupează acele discipline și module care se adresează în mod direct pre-profesionalizării sau pregătirii profesionale, prezentate sub forma a trei tipuri de componente curriculare: trunchi comun, curriculum diferențiat și curriculum în dezvoltare locală.

TRUNCHIUL COMUN (TC)

Trunchiul comun este stabilit la nivel central și cuprinde disciplinele de învățământ, cu alocările orare corespunzătoare, care sunt comune tuturor calificărilor din cadrul unui domeniu de pregătire profesională.

Trunchiul comun vizează:

- aprofundarea rezultatelor învățării/ competențelor cheie, relevante pentru traseul de formare a elevului;
- dobândirea cunoștințelor de cultură generală necesare pregătirii de specialitate și înscrierii la examenul de bacalaureat;

- dobândirea cunoștințelor de cultură generală necesare pregătirii de specialitate și finalizării studiilor specifice nivelului educațional (secundar inferior sau secundar superior) care urmează a fi recunoscute prin evaluări cu scop academic (examenul de bacalaureat).

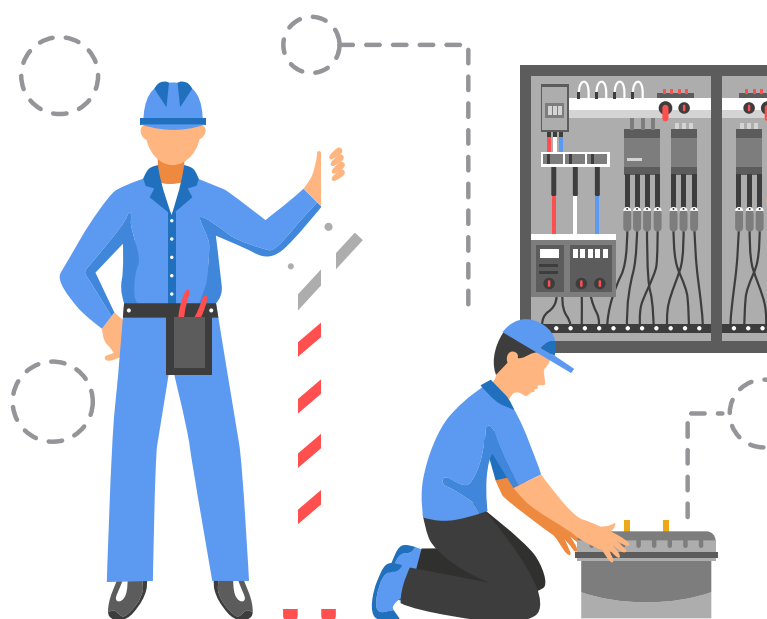
CURRICULUMUL DIFERENȚIAT (CD)

Curriculumul diferențiat este stabilit la nivel central și cuprinde un pachet de module, cu alocările orare aferente, care sunt specifice pentru o calificare profesională.

Curriculumul diferențiat vizează dezvoltarea rezultatelor învățării specifice unităților de rezultate ale învățării tehnice generale și specializate, necesare calificări și aprofundarea rezultatelor învățării specifice domeniilor de competențe cheie.

Specificul curriculumului din ÎPT raportat la Curriculumul național este dat de prezența următoarelor elemente:

- 1) proiectarea curriculumului modular, în care dezvoltarea unei unități de rezultate ale învățării/ competențe este realizată printr-un modul.
- 2) relația specifică dintre curriculumul din Î.P.T. și standardele de pregătire profesională, care joacă rolul de referențial pe baza căruia se proiectează curriculumul pentru fiecare calificare.

CURRICULUM ÎN DEZVOLTARE LOCALĂ (CDL)

Curriculumul în dezvoltare locală (CDL) constituie oferta curriculară specifică fiecărei unități de învățământ și este realizat în parteneriat cu operatorii economici/instituții publice partenere ale unității de învățământ. Prin această ofertă curriculară se asigură cadrul necesar adaptării pregătirii profesionale a elevilor la cerințele pieței muncii locale și/sau regionale.

Proiectarea și evaluarea curriculumului în dezvoltare locală asigură condiții pentru implicarea partenerilor sociali (operatori economici, asociații/organizații locale ale angajatorilor și/sau ale angajaților etc.) în procesul de identificare a competențelor specifice pieței forței de muncă locale și/sau regionale, pentru a le transpune în rezultate ale învățării și a situațiilor de învățare oferite elevilor.

CDL răspunde nevoii de acordare a unei mai mari flexibilități unităților de ÎPT cu privire la planificarea și proiectarea ofertei de pregătire profesională a elevilor în parteneriat cu operatorii economici/instituții publice partenere.

În prezent au fost actualizate Reperele metodologice privind proiectarea CDL, atât pentru liceu, filiera tehnologică, cât și pentru învățământul profesional.

CURRICULUM MODULAR ÎN ÎPT

Curriculumul în ÎPT este modular. În general, fiecărei unități de rezultate ale învățării din SPP îi este asociat un modul. Sunt și situații în care, din considerente legate de anumite procese tehnologice, în cazul anumitor calificări, acest algoritm nu a fost respectat.

Denumirea modulului poate fi aceeași cu denumirea unității de rezultate ale învățării din SPP sau poate să difere. Ceea ce este important este să se evidențieze clar relația dintre modul și unitatea de rezultate ale învățării din SPP.

Modularizarea curriculumului din învățământul profesional și tehnic constă în proiectarea parcursului de educație și formare profesională pe baza unităților de rezultate ale învățării din Standardele de pregătire profesională.

STRUCTURA CURRICULUMULUI DIN ÎPT

A. STRUCTURA PROGRAMEI ȘCOLARE DIN ÎPT:

- ✓ notă de prezentare a curriculumului (include lista modulelor și corelarea dintre URÎ și module)
- ✓ plan de învățământ (realizat în corelație cu planurile-cadru de învățământ)
- ✓ module

B. STRUCTURA MODULULUI:

Fiecare modul cuprinde:

- ✓ NOTĂ INTRODUCȚIVĂ
- ✓ REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII/COMPETENȚE (codificate conform SPP)
- ✓ CONȚINUTURI ȘI CONTEXTE DE ÎNVĂȚARE corespunzătoare rezultatelor învățării
- ✓ SUGESTII ȘI RECOMANDĂRI PRIVIND PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE
- ✓ EXEMPLE DE INSTRUMENTE DE PROIECTARE DIDACTICĂ
- ✓ EXEMPLE DE INSTRUMENTE DE EVALUARE

C. DETALIEREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII :

URÎ 1

Cunoștințe

(RÎ 1.1.1. ... RÎ 1.1.n)

Abilități

(RÎ 1.2.1. ... RÎ 1.2.n)

Atitudini

(RÎ 1.3.1. ... RÎ 1.3.n)

Conținuturile învățării

URÎ n

Cunoștințe

(RÎ n.1.1. ... RÎ 1.1.n)

Abilități

(RÎ n.2.1. ... RÎ 1.2.n)

Atitudini

(RÎ n.3.1. ... RÎ 1.3.n)

Conținuturile învățării

- ✓ resurse materiale minime, necesare parcurgerii modului;
- ✓ echipamente, mijloace de învățământ (minim cele din SPP);
- ✓ sugestii metodologice (inclusiv pentru adaptarea la elevii cu CES);
- ✓ sugestii privind evaluarea;
- ✓ bibliografie.

În cadrul modului sunt alocate atât ore de pregătire teoretică, cât și ore pentru pregătirea practică necesară formării competențelor profesionale și a unor competențe cheie. Pregătirea practică poate fi realizată atât prin laborator tehnologic, cât și prin instruire practică în ateliere școlare sau în întreprindere, în ore alocate săptămânal și în

stagii (săptămâni compacte) de pregătire practică. Această ofertă educațională asigură pregătirea pe trasee de formare specializate.

REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII SPECIFICE DOMENIILOR DE COMPETENȚE CHEIE

Rezultatele învățării specifice domeniilor de competențe cheie vizate de calificarea respectivă sunt formulate în termeni de cunoștințe, abilități și atitudini specifice și sunt integrate în unitățile de competențe tehnice generale și specializate, pentru aprofundarea domeniilor de competențe-cheie în contexte de formare profesională.

Complementaritatea dintre disciplinele de cultură generală și modulele de specialitate asigură o acoperire flexibilă a celor opt domenii de competențe cheie europene, plasând astfel curriculumul din Î.P.T. într-un context curricular general inovativ.

În acest moment, în standardele de pregătire profesională pentru nivelul 3 și nivelul 4, sunt integrate cele opt domenii de competențe cheie europene, transpuse și în Legea nr 1/2011:

- 1.competențe de comunicare în limba română și în limba maternă**
- 2. competențe de comunicare în limbi străine**
- 3. competențe de bază de matematică, științe și tehnologie**
- 4. competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere**
- 5. competențe sociale și civice**
- 6.competențe antreprenoriale**
- 7. competențe de sensibilizare și de expresie culturală**
- 8. competența de a învăța să înveți**

EVALUARE ȘI CERTIFICARE

Evaluarea și certificarea în ÎPT din România, parte a învățământului preuniversitar, au la bază prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și sunt operaționalizate prin metodologiile specifice care instrumentează aceste prevederi.

În concordanță cu prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/2011 din România, precum și cu prioritățile stabilite pentru învățământul profesional și tehnic prin Cadrul strategic pentru cooperare europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020, Noua Agendă pentru Competențe în Europa, Cadrul european pentru programe de ucenicie de calitate și eficace, Alianța pentru ucenicii, Concluziile de la Riga privind cooperarea susținută în cadrul sistemelor de formare și învățământ profesional și tehnic din Europa și restructurarea sistemelor de formare profesională din această perspectivă, procesul de evaluare și certificare din învățământul profesional și tehnic românesc este proiectat ca parte integrantă a procesului educațional și de formare profesională inițială desfășurat prin învățământul preuniversitar.

Evaluarea rezultatelor învățării are ca scop recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării, specifice unei calificări, demonstrate de cel care învață.

Fiecărei unități de rezultate ale învățării din SPP îi este asociat un standard de evaluare în care sunt precizate condițiile prin care se probează dobândirea unității de rezultate ale învățării, respectiv:

✓ criteriile de realizare și ponderea acestora – enunțuri asociate rezultatelor învățării, care specifică cu mai multă exactitate rezultatele elevului, prin indicarea unor etaloane prin care se poate măsura nivelul de performanță la care competența este demonstrată;

✓ indicatorii de realizare și ponderea acestora, prin care fiecare criteriu este detaliat, în relație cu rezultatele învățării și prin care se poate măsura nivelul de dobândire a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Standardul de evaluare asociat unității de rezultate ale învățării, are următoarea structură:

Criterii și indicatori de realizare și ponderea acestora

Nr. crt.	Criterii de realizare și ponderea acestora	Indicatorii de realizare și ponderea acestora
1	Primirea și planificarea sarcinii de lucru	% % % 100%
2	Realizarea sarcinii de lucru	% % % 100%
2	Prezentarea și promovarea sarcinii realizate	% % % 100%
TOTAL		%

Fiecărui criteriu de realizare a rezultatelor învățării i se alocă o pondere stabilită în funcție de importanța secvenței de lucru. Indicatorii de realizare sunt observabili, dar nu descriu metoda sau activitatea de evaluare, aceasta fiind descrisă prin reglementări specifice.

Indicatorii de realizare stabiliți trebuie să reflecte o anumită dinamică de proces, din punctul de vedere al gradului de complexitate, al autonomiei elevului și al gradului de realizare adecvat unui anumit nivel.

Formularea criteriilor și a indicatorilor de realizare este valorificată de către evaluatori și de către oricine este implicat în asigurarea calității formării profesionale inițiale, pentru a determina demonstrarea de către un elev a unui rezultat de învățare.

Ponderea alocată pentru fiecare indicator este utilă în exprimarea nivelului de performanță și contribuie la cuantificarea nivelului de dobândire a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Metoda și modul de evaluare trebuie să urmărească atingerea indicatorilor.

Standardul de evaluare poate fi folosit atât în contextul evaluării formative, sumative, cât și în scopul certificării calificării profesionale.

Evaluarea formativă este parte a procesului de formare a rezultatelor învățării specifice unei calificări profesionale, vizând o mai strânsă corelare a acțiunilor evaluative cu procesele de instruire/învățare. Evaluarea formativă este realizată ca parte integrantă a procesului de formare, fie în școală de către cadrele didactice, fie la operatorii economici de către tutorii desemnați pentru îndrumarea și urmărirea activității practice și/sau cadrele didactice. Acest tip de evaluare are, în principal, scop formativ, cel de a obține un feedback prompt cu privire la stadiul dobândirii rezultatelor învățării de către elevi.

Evaluarea sumativă se realizează printr-o suită de evaluări parțiale, punctate pe parcursul programului, încheiate printr-o evaluare de bilanț, la sfârșitul unei perioade, cumulându-se și rezultatele înregistrate pe parcurs.

O analiză comparativă a evaluării formative și a evaluării sumative pune în evidență faptul că în timp ce evaluarea sumativă este axată pe cunoașterea rezultatelor la sfârșitul unor perioade de instruire, evaluării formative îi este caracteristică folosirea sistematică a unor probe pentru diagnosticarea procesului și pentru a estima efectele acestuia pe secvențe scurte de învățare.

Dovezile privind rezultatele învățării sunt reglementate prin metodologiile specifice de certificare și se pot obține prin:

- ✓ observarea directă, în condiții de muncă reale;
- ✓ demonstrații, în condiții de muncă simulată;
- ✓ test oral;
- ✓ test scris;
- ✓ proiect;
- ✓ portofoliu de dovezi (pentru rezultatele anterioare) etc.

În ÎPT, formarea și evaluarea competențelor cheie sunt corelate, evaluarea realizându-se corespunzător modului în care a fost proiectat procesul de formare. Din această perspectivă rezultatele învățării, exprimate prin cunoștințe, abilități și atitudini, integrează cele 8 domenii de competențe cheie.

Evaluarea cu scop de certificare se finalizează cu dobândirea certificatului de calificare profesională și a suplimentului descriptiv la certificatul de calificare profesională Europass. Examinarea este realizată de comisii mixte formate din cadre didactice și reprezentanți ai operatorilor economici.

Pentru absolvenții învățământului profesional care obțin calificări de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor, certificarea calificărilor profesionale constă într-o probă practică și o probă orală. Proba practică presupune realizarea unui produs/subansamblu/serviciu sau executarea unor operații specifice calificării pentru care se susține examen.

Temele probei practice sunt selectate din Lista națională a temelor pentru proba practică. Fiecare temă pentru proba practică este însoțită de o Fișă de evaluare. Proba orală constă în prezentarea de către candidat a produsului/subansamblului /serviciului/operațiilor specifice realizate în cadrul probei practice și este complementară probei practice.

Pentru absolvenții învățământului liceal tehnologic, care obțin calificări de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor, certificarea calificărilor profesionale constă într-o probă

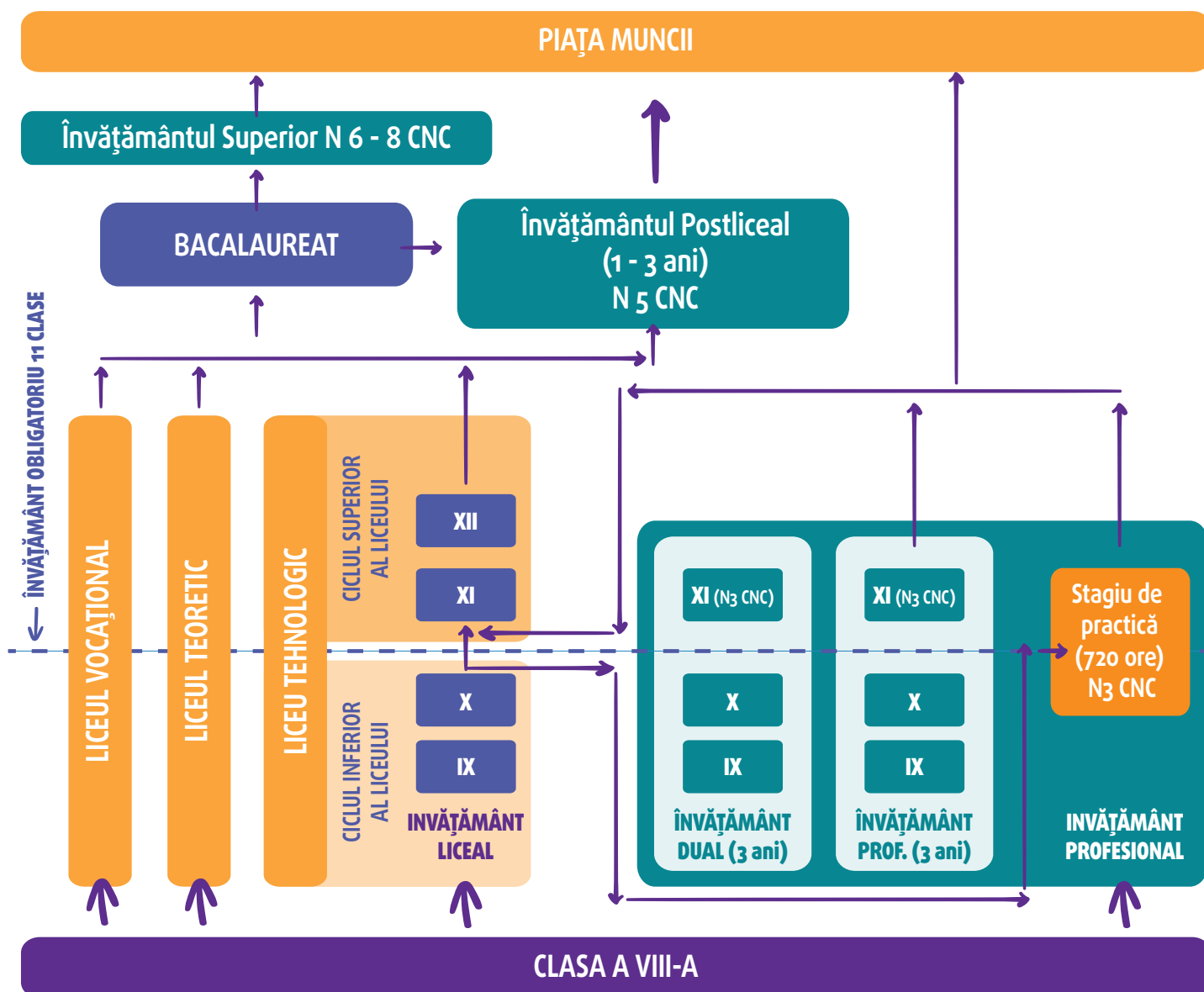

practică, realizarea unui proiect și o probă orală - prezentarea și susținerea proiectului. Evaluarea proiectelor realizate de candidați și a susținerii orale se realizează pe baza unei fișe de evaluare cu caracter național.

Pentru absolvenții învățământului postliceal, care obțin calificări de nivel 5 al Cadrului național al calificărilor, certificarea calificărilor profesionale constă într-o probă practică, o proba scrisă și realizarea și susținerea unui proiect.

RUTE DE PROFESIONALIZARE ÎN ÎPT

Sistemul de educație și formare profesională din România

Rutele de profesionalizare prin învățământul profesional și tehnic sunt:

- ✓ ruta de profesionalizare prin învățământul profesional (inclusiv învățământul dual) – asigură o pregătire profesională specializată de nivel 3 CNC, corespunzător nivelului 3 EQF;
- ✓ ruta de profesionalizare prin liceul tehnologic (Ciclul inferior și Ciclul superior al liceului) - asigură o pregătire profesională specializată de nivel 4 CNC, corespunzător nivelului 4 EQF;
- ✓ ruta de profesionalizare prin învățământul postliceal - asigură o pregătire profesională specializată de nivel 5 CNC, corespunzător nivelului 5 EQF;

Nivelurile 3, 4 și 5 sunt niveluri de calificare profesională definite, având ca referință HG 918/2013 privind aprobarea Cadrului Național al Calificării cu modificările și completările ulterioare și Recomandarea Consiliului European din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

RUTELE DE PROFESIONALIZARE CUPRIND:

a. Învățământul profesional (inclusiv dual)

Are o durată de pregătire de 3 ani. Se finalizează cu dobândirea certificatului de calificare profesională de nivel 3, corespunzător nivelului 3 EQF.

Caracteristica principală a curriculumului pentru primii doi ani de studiu constă în preponderența formării profesionale pentru dobândirea de competențe cheie. Cel de-al treilea an al învățământului profesional (inclusiv dual) diversifică și aprofundează pregătirea profesională.

b. Ciclul inferior al liceului tehnologic

Cadrul curricular pentru ciclul inferior al liceului tehnologic este comun în finalități cu cel liceal teoretic și vocațional. Studiile liceale din ciclul inferior nu se finalizează prin certificat de calificare, ci doar prin certificat de absolvire, iar orientarea studiilor este preponderent teoretică.

Aria curriculară „Tehnologii” este proiectată pe discipline și module. Disciplinele din ciclul inferior al liceului tehnologic constituie numai fundamente teoretice și științifice ale pregătirii tehnologice din ciclul superior.

Deși nefinalizat prin certificat de calificare, ciclul inferior al liceului tehnologic reprezintă un ciclu de achiziții recunoscut la transferul pe verticală al absolvenților în ciclul superior al liceului tehnologic.

c. Ciclul superior al liceului tehnologic

Ciclul superior al liceului tehnologic reprezintă o formă de învățământ post-obligatoriu, cu recunoaștere atât academică, prin diploma de bacalaureat, cât și profesională, prin certificat de calificare profesională de nivel 4 CNC, corespunzător nivelului 4 EQF.

d. Învățământul postliceal

Se finalizează cu dobândirea certificatului de calificare profesională de nivel 5 CNC corespunzător nivelului 5 EQF. Învățământul postliceal este parțial subvenționat de stat, iar învățământul postliceal special este integral subvenționat de stat.

CONCLUZII

Proiectarea curriculumului în ÎPT vizează atât asigurarea relevanței învățării, cât și fundamentarea învățării pe tot parcursul vieții.

Relevanța se referă la finalitățile curriculumului raportate la interesele și aspirațiile celor care învață, de aici și componenta socială și culturală, dar și la nevoile de dezvoltare economică și socială a comunităților.

Curriculumul din ÎPT integrează pregătirea cu scop academic cu pregătirea cu scop profesional, astfel încât ciclurile curriculare să nu fie rute de învățare închise, ci să permită continuarea pregătirii prin valorificarea creditelor dobândite.

Structura modulară facilitează valorificarea achizițiilor de învățare, iar competențele cheie și rezultatele învățării dobândite reprezintă atât un predictor de angajabilitate, cât și de continuare a învățării.

Desigur că, oricât de coerent și logic ar fi curriculumul scris, calitatea ÎPT depinde de curriculumul aplicat, de ceea ce se întâmplă în sala de clasă, laborator și atelier, depinde deci, de pregătirea cadrelor didactice.

În egală măsură componenta curriculum în dezvoltare locală este proiectată pentru a susține alături de relevanța sectorială și relevanța locală a competențelor pe care le dobândesc elevii. Deci, această componentă își atinge menirea, dacă există un parteneriat real al unității de învățământ cu operatorii economici.

Ponderea semnificativă a pregătirii practice poate favoriza creșterea calității pregătirii elevilor, dacă se valorifică prin stagii de pregătire practică în companii, organizate în condiții de asigurarea calității.

Cadrul Național al Calificărilor va sprijini cu certitudine perspectiva de a învăța pe tot parcursul vieții, dacă, prin asigurarea calității și recunoașterea competențelor dobândite atât în contexte formale de învățare, dar și în contexte informale și non formale, va crește încrederea în/ între instituțiile implicate în educație și formare profesională.

LISTĂ DE ABREVIERI

Autoritatea Națională pentru Calificări- (ANC)
Cadrul European al Calificărilor/ European Qualifications Framework (CEC/EQF)
Cadrul național al calificărilor (CNC)
Cerințe educaționale speciale (CES)
Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT)
Comitetele sectoriale (CS)
Clasificarea Ocupațiilor din România (COR)
Curriculum diferențiat (CD)
Curriculum în dezvoltare locală (CDL)
Institutul de Științe ale Educației (IȘE)
Învățământul profesional și tehnic (ÎPT)
Ministerul Educației Naționale (MEN)
Registrul Național al Calificărilor (RNC)
Registrul Național al Calificărilor Profesionale (RNCP)
Standardul de pregătire profesională (SPP)
Trunchi comun (TC)

NOTE

**CENTRUL NAȚIONAL
DE DEZVOLTARE A
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
PROFESIONAL ȘI TEHNIC**

**Centrul Național de
Dezvoltare a Învățământului
Profesional și Tehnic**

Strada Spiru Haret nr. 10-12

Sector 1, București

Tel/ Fax: 021 3111162 / 021 3125498

www.tvet.ro

www.gnac.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE